

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Hilde Vistnes

Vår ref.: 22/26634-1

Vår dato: 16.12.2022

Hørings svar Fond for lyd og bilde – Høring - gjennomføring av endringsdirektivet til AMT-direktivet mv.

Styret i Fond for lyd og bilde takker for muligheten til å gi høringssvar på forslag til gjennomføring av endringsdirektivet til AMT-direktivet mv.

Styret støtter hovedlinjene i regjeringens forslag om krav til audiovisuelle bestillingstjenester om europeisk programandel og medfinansiering. Dette vil bidra til å sikre norsk innhold hos tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester og sikre at tilbyderne av audiovisuelle bestillingstjenester bidrar til finansiering av norske audiovisuelle verk.

Styret har noen merknader:

Kap. 11 Europeisk programandel i audiovisuelle bestillingstjenester og fjernsyn

Styret støtter regjeringens forslag om å innføre direktivets krav om at tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester skal pålegges å ha en andel europeiske verk på minst 30 prosent i sine kataloger og at disse verkene skal fremheves.

Det globale digitale markedet, hvor norske aktører konkurrerer med store internasjonale aktører, utfordrer kunstproduksjon for norske kunstnere og setter andelen norsk audiovisuelt innhold i kringkasting og strømmetjenester under press. Å innføre krav om europeisk programandel vil bidra til å øke markedsandelen for norsk innhold på internasjonale strømmeplasser.

Kap. 12 Medfinansiering

Styret støtter hovedlinjene i regjeringens forslag om å innføre en plikt for tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester som retter tjenestene sine mot norske seere at de skal bidra til finansiering av norske audiovisuelle verk ved direkteinvesteringer i slike verk eller ved en investerings- og bidragsplikt til Filmfondet.

Et krav om medfinansiering vil bidra til å bygge og styrke hele det audiovisuelle feltet, en bærekraftig bransje, styrke uavhengige produsenter og skapere, og bidra til å ivareta norsk kultur, historie og identitet.

Styret ser at det er fordeler med både investerings- og bidragsplikt, slik modellene er drøftet i høringsnotatet. Etter styrets vurdering framstår modell a) som kombinerer investeringsplikt og bidragsplikt som mest hensiktsmessig for å sikre medfinansiering og samtidig gi nødvendig fleksibilitet for aktørene.

Ved innføring av en modell som omfatter bidragsplikt, mener styret at midlene som innbetales bør forvaltes innenfor eksisterende forvaltningsorgan. Styret mener imidlertid at forvaltningen av bidragsplikten ikke bare bør legges til Filmfondet/Norsk filminstitutt, men at den også bør sees i sammenheng med Fond for lyd og bilde.

Styret mener at det er en særskilt sammenheng mellom formålet med Fond for lyd og bilde som kollektiv kompensasjonsordning for lovlig privatkopiering og regjeringens begrunnelse for å innføre en bidragsplikt for tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester. Styret ber derfor departementet vurdere en modell der bidragsplikten forvaltes gjennom eksisterende og/eller nye ordninger hos både Fond for lyd og bilde og Filmfondet/Norsk filminstitutt.

Som nasjonalt fond og kollektiv kompensasjon for lovlig privatkopiering er Fond for lyd og bilde et viktig virkemiddel for å sikre at norske opphavere, produsenter og kunstnere over hele landet får rimelig vederlag ved bruk av deres åndsverk.

Digitaliseringen gir nye muligheter for privatkopiering. Dette øker presset på kompensasjonsordningene, som skal sikre at tapt inntekt fra lovlig privatkopiering kanaliseres tilbake til rettighetshaverne. Samtidig har digitaliseringen og overgangen til strømmøkonomi ført til store endringer i kunstnerøkonomien og skapt en utfordrende og fragmentert økonomi for mange rettighetshavere. Økt bruk av audiovisuelle verk på digitale arenaer gir ikke nødvendigvis gode nok vederlag til rettighetshaverne. Store markedsstrukturer gir små aktører og enkeltaktører lite handlingsrom og tendensen hos strømmetjenestene er at noen få aktører har god fortjeneste på kunstverket, mens mange har begrensede inntekter.

De nye mulighetene for privatkopiering og utfordringene i strømmøkonomien som følge av digitaliseringen gjør Fond for lyd og bilde mer relevant enn noen gang som kollektiv kompensasjonsordning. Fondet blir stadig viktigere for å begrense det digitale verdigapet og bidra til å styrke kunstnerøkonomien slik at norske kunstnere kan leve av det de skaper.

Å kanalisere midler fra bidragsplikten også gjennom Fond for lyd og bilde, vil bidra til å styrke fondet som alternativ finansieringskilde og sikre en bedre maktfordeling i virkemiddelapparatet. Samtidig vil fagfelle vurderingen i Fond for lyd og bilde sikre god forankring i bransjen.

Mer midler i Fond for lyd og bilde vil videre gjøre det mulig å ivareta et større mangfold og mer bredde ved tildelingene, som er relevant og viktig for et stort og sammensatt publikum. Flere mindre aktører og nye stemmer vil kunne nå opp i konkurransen mot større og mer etablerte aktører.

Susanne Næss Nielsen
styreleder

Ken Stebergløkken
fungerende seksjonsleder